

Otázka pro psychologa

Smrt na automobilových soutěžích kosí závodníky a diváky

Letošní rok je pro naše automobilové závodníky nešťastný. Důkazem budiž tragické havárie. Zranění byli a o život přišli diváci i závodníci. Naposledy šlo o nehodu na Klatovsku. Myslíte si, že by dopravně psychologická rada prospěla i některým začínajícím závodníkům?

Nepochybně ano. Sebezpoznaní je nutné u každé činnosti a u rizikových dvojnásob. Psychika sehrává u řidičů nezastupitelnou roli. Nároky na psychické procesy, schopnosti a vlastnosti jsou, vedle dovedností a zkušeností, u účastníků automobilových soutěží vysoké. Piloti formule I. říkají: „Kdo chce ovládat stroj, musí ovládat sám sebe!“ Totéž ostatně vyznávají i naši špičkoví závodníci rallye Pech a Krešta.

Každý sportovní výkon je z psychologického hlediska záležitostí výrazné motivace vyjádřené touhou po vítězství a emocí sycených pozitivní agresí ve formě ctízádnosti, sebeprosazení a průbojnosti. U úspěšných automobilových závodníků panuje relativní soulad mezi motivačními, výkonovými a specifickými dopravně charakterovými vlastnosti. U vítězných soutěžních jezdců nemají emoce navrch, většinou je dokáží rozumově krotit, někdy uzdu povolí, jindy utáhnou, prostě regulují jízdu tak, aby dojeli do cíle první, ale zdraví.

U některých mladých začínajících závodníků zřejmě převládá silné emotivní vzrušení a rozumová kontrola selhává. V takovém stavu nejsou schopni sebeovládání a správného odhadu svých řidičských možností a mezí, bezprostředně spjatých s jejich dovednostmi a zkušenostmi. Potřeba vyhrát spojená s nepřiměřenou sebejistotou, často přemůže psychické bezpečnostní mechanismy. Riskují bez ohledu na svoje zdraví a život svůj i ostatních. Opakovaná drobná selhání může mnohé jezdce poučit a rozšířit jejich sebezpoznaní. I tady platí – nemyslíš – zaplatíš. Dopravní psychodiagnostika ukončená poradenstvím má, pokud je respektována, preventivně bezpečnostní smysl nejen pro závodníky, ale i pro průběh automobilové soutěže.

PhDr. et Mgr. Karel Havlík, dopravní psycholog